

**Państwowa Szkoła Wyższa
im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej
www.pswbp.pl**

Wydział Nauk Ekonomicznych

PROGRAM PRAKTYKI ZAWODOWEJ

Na kierunku: Bezpieczeństwo narodowe

Dla naboru: 2021/2022

Poziom kształcenia: studia pierwszego stopnia

Forma kształcenia: stacjonarna

Opracowanie: dr Aneta Chrzęszcz

Spis treści

Rozdział I. Wymiar, zasady i formy odbywania praktyki	3
Rozdział II. Cele i efekty praktyki	5
Rozdział III. Hospitacje praktyki	6
Rozdział IV. Postanowienia końcowe	6
Załącznik nr 1 do Programu praktyki kierunkowej – karta weryfikacji efektów uczenia się	7
Załącznik nr 2 do Programu praktyki kierunkowej – Protokół zaliczenia Praktyki zawodowej	11

Rozdział I. Wymiar, zasady i formy odbywania praktyki

1. **Wymiar godzinowy praktyki:** łączny wymiar praktyk na kierunku Bezpieczeństwo narodowe studia pierwszego stopnia wynosi 6 miesięcy (960 godzin). Praktyka zawodowa stanowi ich część i wynosi 480 godzin.
2. **Liczba punktów ECTS:** 18
3. **Czas trwania i miejsce w cyklu kształcenia:** 480 godzin, IV semestr
4. **Zasady organizacji praktyki:**
  - 1) Warunkiem rozpoczęcia praktyk jest dostarczenie do SPSBK w terminie nie później niż na dwa tygodnie przed rozpoczęciem praktyki następujących dokumentów: *Skierowania, Porozumienia, Potwierdzenia możliwości realizacji efektów uczenia się* lub *Deklaracji* (w przypadku okresowej lub trwałej współpracy uczelni z zakładem pracy).
  - 2) Praktyka prowadzona jest pod kierunkiem zakładowego opiekuna praktyk wskazanego przez zakład pracy przyjmujący studenta na praktykę.
  - 3) Studenta obowiązuje 8-godzinny pobyt w zakładzie pracy, podczas którego realizuje zadania wyznaczone przez zakładowego opiekuna praktyk z uwzględnieniem założonych w programie efektów uczenia się (zob. *Karta weryfikacji efektów uczenia się* oraz inne dokumenty wynikające ze specyfiki kierunku), przy czym za 1 godzinę praktyki przyjmuje się jednostkę 45-minutową (tzn. 8 godzin x 45 minut = 6 godzin zegarowych).
  - 4) Praktyka realizowana jest od poniedziałku do piątku.
  - 5) W trakcie praktyki student jest zobowiązany do systematycznego i rzetelnego prowadzenia wpisów w dzienniku praktyk, które są na bieżąco weryfikowane przez zakładowego praktyk lub uprawnioną osobę wskazaną przez kierownictwo zakładu pracy.
  - 6) W przypadku choroby lub innej uzasadnionej nieobecności (wypadek losowy) student zawiadamia o zaistniałej sytuacji zakładowego opiekuna praktyk oraz uczelnianego opiekuna praktyk. Okresy zwolnień lekarskich nie są zaliczane, jako odbyta praktyka i muszą zostać odpracowane w innym terminie ustalonym w porozumieniu z zakładowym i uczelnianym opiekunem praktyk. Termin odpracowywania godzin opuszczonych z powodu zwolnienia lekarskiego lub innej uzasadnionej nieobecności nie może kolidować z planem obowiązkowych zajęć dydaktycznych w PSW, ani z indywidualnym terminarzem zaliczeń i egzaminów.

5. **Miejsca realizacji praktyki:**

Studenci mogą odbyć praktykę zawodową w podmiocie, z którym Uczelnia ma podpisane porozumienie bądź też wybrać miejsce praktyk samodzielnie. Preferowanymi miejscami odbywania praktyk są jednostki z zakresu bezpieczeństwa, w szczególności służby rządowe i samorządowe powołane do ochrony ładu i porządku publicznego, m.in. komórki zarządzania kryzysowego urzędów gminy, powiatu, Policja, Służba Więzienna, Straż Pożarna, z wyłączeniem Ochotniczej Straży Pożarnej, Służba Celna, Straż Graniczna, a także jednostki i struktury Wojska Polskiego (w zakresie zadań realizowanych przez pracowników cywilnych), ośrodki dla uchodźców. W szczególnych przypadkach praktyki mogą odbywać się również w innych podmiotach, o ile student uzyska pozytywną opinię *uczelnianego opiekuna praktyk*, a profil ich działalności jest zgodny ze specyfiką kierunku Bezpieczeństwo Narodowe oraz umożliwia realizację programu praktyki kierunkowej.

6. Terminy realizacji praktyki:

- 1) Praktyka realizowana jest: *(należy wskazać dokładnie, zgodnie z zaplanowaną praktyką)*
  - a) zasadniczo w trakcie trwania semestru w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych lub w dniach ich trwania, jeżeli godziny praktyk nie pokrywają się z zajęciami dydaktycznymi;
  - b) ewentualnie, jeśli student z przyczyn od siebie niezależnych nie zrealizuje w powyższym czasie praktyki, a opiekun uczelniany wyrazi na to zgodę – w okresie wakacji przewidzianych terminarzem roku akademickiego, z zastrzeżeniem terminu do końca letniej sesji poprawkowej.
- 2) Praktyka zawodowa nie może trwać krócej niż jest to przewidziane w programie studiów dla kierunku Bezpieczeństwo narodowe, chyba, że wynika to z odrębnych przepisów w zakresie organizacji praktyk zawodowych na danym kierunku studiów oraz zapisów wskazanych w ust. 8, pkt. 4.
- 3) Student, który studiuje na dwóch lub więcej kierunkach studiów powinien odbyć pełny zakres praktyk przewidzianych dla każdego z nich. Za zgodą prorektora ds. kształcenia i studentów, po zasięgnięciu opinii uczelnianego opiekuna praktyk, student może być zwolniony z praktyki lub części praktyki na kolejnym kierunku studiów, jeśli cele i efekty uczenia się praktyk dla różnych kierunków studiów pokrywają się.
- 4) Praktyka nie musi się odbywać w tygodniach oraz dniach następujących po sobie.
- 5) Praktyka może odbywać się w kilku zakładach pracy. Po dostarczeniu dokumentacji z każdego zakładu pracy, ich wymiar podlega zsumowaniu.
- 6) W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek studenta, prorektor ds. kształcenia i studentów może wydać zgodę na wcześniejsze odbycie praktyki niż jest to określone w programie praktyki.

7. Warunki zaliczenia praktyki:

- 1) Praktykę zalicza uczelniany opiekun praktyk na podstawie:

- a) prawidłowo wypełnionego *Dziennika praktyk*;

Dziennik praktyk, w którym student odbywający praktykę dokonuje następujących wpisów powinien zawierać:

- datę rozpoczęcia i zakończenia praktyki, dokładna nazwa i adres zakładu pracy, w którym student odbywał praktykę, pieczęć instytucji/nazwa zakładu pracy; podpis i pieczęć kierownika/dyrektora zakładu pracy;
- dzienny, zwięzły zapis przebiegu praktyki i wykonywanych zadań wraz z odniesieniem każdego zadania do efektów uczenia się (kolumny w tabeli w dzienniku: opis wykonywanego zadania - numer efektu) oraz z krótką refleksją dotyczącą podejmowanych przez studenta działań (czego się nauczył, korzyści, problemy, wnioski na przyszłość), potwierdzony pieczęcią zakładu pracy na górze każdej karty oraz podpisem zakładowego opiekuna praktyk na dole każdej karty;
- opisową samoocenę studenta z własnoręcznym podpisem w sekcji karta samooceny studenta na końcu dziennika praktyk;

- b) *Karty weryfikacji efektów uczenia się* wraz z opinią i oceną zakładowego opiekuna praktyk;
- c) sprawozdania z realizacji praktyki kierunkowej, opatrzone własnoręcznym podpisem studenta, zaakceptowane i podpisane przez *zakładowego opiekuna praktyk*, zawierające charakterystykę jednostki, w której student odbywał praktykę (uwzględniającą m.in. historię jednostki, zakres jej działalności, zadania), strukturę organizacyjną jednostki, opis

najważniejszych zadań wykonywanych przez studenta i pozyskanych przez niego w trakcie praktyki umiejętności.

- d) w przypadku **praktyk realizowanych za granicą**, wymagana jest uprzednia zgoda uczelnianego opiekuna praktyk oraz przedłożenie przez studenta dokumentacji dotyczącej przebiegu praktyki przetłumaczonej na język polski przez tłumacza przysięgłego (tłumaczenie dokumentacji nie dotyczy praktyk realizowanych w ramach programu ERASMUS+).
- 2) Student ma możliwość zaliczenia pełnego okresu praktyki realizowanej w ramach programu ERASMUS+.

Warunkiem zaliczenia praktyki jest:

- a) pełne zrealizowanie programu praktyki;
  - b) po zakończonej praktyce przedstawienie opiekunowi uczelnianemu zaświadczenia o czasie pobytu oraz dokumentu Training Agreement After, stwierdzającego zrealizowanie zakładanego programu, zawierającego potwierdzenie ukończenia praktyki oraz opinię wystawioną przez uczelnię lub instytucję przyjmującą;
  - c) uzupełniony i podpisany przez uczelnię lub instytucję przyjmującą *Dziennik praktyk* wraz z *Kartą weryfikacji efektów uczenia*;
- 3) Końcowa ocena z praktyk uzależniona jest od stopnia realizacji przez studenta oczekiwanych efektów uczenia się założonych dla danej praktyki.
- 4) Do zaliczenia praktyk stosuje się skalę ocen obowiązującą w Regulaminie studiów.
- 5) Brak zaliczenia praktyki powoduje uzyskanie oceny negatywnej.
- 6) Student, który nie uzyskał zaliczenia praktyki do końca semestru, w którym powinien odbyć praktykę, może być na swój wniosek wpisany na kolejny semestr warunkowo, z obowiązkiem zaliczenia praktyki w semestrze wskazanym przez prorektora ds. kształcenia i studentów.

8. **Termin złożenia dokumentacji praktyki do uczelnianego opiekuna praktyk** – konkretny termin określa każdorazowo opiekun uczelniany, najpóźniej przed końcem sesji poprawkowej w semestrze letnim.

9. **Formy odbywania praktyki:** na kierunku Bezpieczeństwo narodowe obowiązują następujące formy realizacji praktyki:

- 1) praktyka organizowana przez uczelnię:
  - a) na podstawie porozumienia, w zakładach pracy współpracujących z uczelnią, których wykaz jest dostępny na stronie internetowej uczelni;
  - b) praktyka w jednostkach organizacyjnych uczelni;
  - c) praktyka w ramach programu ERASMUS+;
  - d) praktyka w ramach realizowanych programów Unii Europejskiej;
- 2) praktyka organizowana indywidualnie przez studenta – praktyka realizowana w zakładzie pracy wskazanym przez studenta w kraju i za granicą (po uzyskaniu zgody opiekuna uczelnianego);
- 3) praktyka zrealizowana w ramach studiów na innym kierunku/uczelni, pod warunkiem zgodności efektów uczenia się określonych w programie praktyki.

Rozdział II. Cele i efekty praktyki

- 1) **Cel główny praktyki:** nabycie umiejętności praktycznych potrzebnych do wykonywania zawodu.
- 2) **Cele szczegółowe praktyki:**

- a) Poznanie zasad funkcjonowania różnych jednostek organizacyjnych (ze szczególnym uwzględnieniem problematyki bezpieczeństwa narodowego, w tym społecznego, z zakresu zarządzania kryzysowego oraz bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego).
- b) Kształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej, dotyczących między innymi umiejętności analitycznych, organizacyjnych, nawiązywania kontaktów, prowadzenia negocjacji, kształtowania właściwych postaw, a także przygotowania do samodzielności i odpowiedzialności za powierzone zadania.
- c) Poznanie struktury organizacyjnej instytucji, w której odbywana będzie praktyka, zasad jej organizacji pracy i podziału kompetencji, procedur, procesu planowania, pracy, kontroli.
- d) Poznanie środowiska zawodowego, radzenia sobie w trudnych sytuacjach oraz rozwiązywanie realnych konfliktów zawodowych.
- e) Kształtowanie kultury zawodowej i organizacji pracy, odpowiadającej współczesnym tendencjom.
- f) Stworzenie warunków aktywizacji zawodowej studenta oraz poznanie zasad funkcjonowania rynku pracy.
- g) Poznanie własnych możliwości na rynku pracy i określenie predyspozycji do wykonywania danego zawodu.

Podczas odbywania praktyki zawodowej student powinien osiągnąć efekty uczenia się wskazane w Karcie efektów uczenia się stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego Programu praktyki zawodowej.

Rozdział III. Hospitacje praktyki

1. Hospitacje praktyk przeprowadza uczelniany opiekun praktyki w trakcie trwania praktyki w miejscu jej realizacji w liczbie określonej odrębnymi przepisami.
Hospitacje przeprowadza się uwzględniając losowy dobór studentów/ek (hospitacje planowe).
W przypadku stwierdzenia przez studenta/kę lub opiekuna praktyk nieprawidłowości w realizacji praktyk, hospitacje mogą się odbyć w sposób doraźny (hospitacje pozaplanowe).

Rozdział IV. Postanowienia końcowe

1. Załączniki stanowią integralną część niniejszego Programu praktyki kierunkowej:
  - a) Załącznik nr 1 do Programu praktyki zawodowej – *Karta weryfikacji efektów uczenia się*
  - b) Załącznik nr 2 do Programu praktyki zawodowej – *Protokół zaliczenia Praktyki*
2. Wszelkie pytania i uwagi należy konsultować z uczelnianym opiekunem praktyk:
dr Wiesław Barszczewski, w.barszczewski@dydaktyka.pswbp.pl
3. Niniejszy program wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia przez Senat po pozytywnym zaopiniowaniu przez Senacką Komisję Jakości Kształcenia.

Załączniki:

- 1) *Karta weryfikacji efektów uczenia się;*
- 2) *Protokół zaliczenia Praktyki zawodowej*

KARTA WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**PRAKTYKA ZAWODOWA**Na kierunku: **Bezpieczeństwo narodowe**Dla naboru: **2021/2022**Poziom kształcenia: **studia pierwszego stopnia**Forma kształcenia: **stacjonarna**

Imię i nazwisko studenta: ..... nr albumu: .....

Lp.	OPIS EFEKTU UCZENIA SIĘ DLA PRAKTYKI	SYMBOL EFEKTU KIERUNKOWEGO	Zaliczenie* metoda weryfikacji/podstawa zaliczenia	Ocena** zakładowego opiekuna praktyk
EK01	Student zna wybrane elementy struktury organizacyjnej jednostki, w której odbywa praktykę i potrafi opisać zasady funkcjonowania wybranych jej działów, ze szczególnym uwzględnieniem działań związanych z bezpieczeństwem narodowym	K_W22	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ sprawozdanie z praktyki ☐ dziennik praktyki kierunkowej ☐ wykonywanie określonych zadań przez praktykanta, takich jak: .... ☐ inne:	

EK02	Student ma praktyczne doświadczenie związane z pracą na stanowisku typowym dla studiowanego kierunku	K_U24, K_U25, K_U26	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ sprawozdanie z praktyki ☐ dziennik praktyki kierunkowej ☐ wykonywanie określonych zadań przez praktykanta, takich jak: .... ☐ inne:	
EK03	Student w środowisku pracy podnosi swoje kompetencje zawodowe (wiedzę oraz praktyczne umiejętności) w zakresie obsługi urządzeń biurowych i programów komputerowych wykorzystywanych w funkcjonowaniu danej jednostki	K_U24, K_U25	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ sprawozdanie z praktyki ☐ dziennik praktyki kierunkowej ☐ wykonywanie określonych zadań przez praktykanta, takich jak: .... ☐ inne:	
EK04	Student zna zasady poprawnego opracowywania i prowadzenia dokumentacji właściwej dla danej komórki organizacyjnej (instytucji), w szczególności związanej z bezpieczeństwem	K_W15, K_W22	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ sprawozdanie z praktyki ☐ dziennik praktyki kierunkowej ☐ wykonywanie określonych zadań przez praktykanta, takich jak: .... ☐ inne:	

EK05	Student potrafi dostrzec problem występujący w danej organizacji, zwłaszcza dotyczący bezpieczeństwa i obronności, opisać go oraz przedstawić koncepcję rozwiązania na podstawie danych, informacji i obserwacji uzyskanych w środowisku pracy	K_U26	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ sprawozdanie z praktyki ☐ dziennik praktyki kierunkowej ☐ wykonywanie określonych zadań przez praktykanta, takich jak: .... ☐ inne:	
EK06	Student potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę do rozstrzygnięcia problemów w pracy zawodowej rozszerzając ją o krytyczną analizę podejmowanych działań	K_U26	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ sprawozdanie z praktyki ☐ dziennik praktyki kierunkowej ☐ wykonywanie określonych zadań przez praktykanta, takich jak: .... ☐ inne:	
EK07	Student potrafi pracować w zespołach ludzkich i komunikować się w środowisku zawodowym stosując różne techniki i z użyciem specjalistycznej terminologii	K_K04, K_K10	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ sprawozdanie z praktyki ☐ dziennik praktyki kierunkowej ☐ wykonywanie określonych zadań przez praktykanta, takich jak: .... ☐ inne:	

EK08	Student potrafi odpowiedzialnie pełnić role zawodowe przestrzegając przy tym zasady etyki zawodowej oraz inne wymagane w organizacji zasady postępowania, gwarantujące właściwą jakość działań zawodowych oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	K_K09	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ sprawozdanie z praktyki ☐ dziennik praktyki kierunkowej ☐ wykonywanie określonych zadań przez praktykanta, takich jak: .... ☐ inne:	
------	---	-------	--	--

*Należy wybrać lub podać metodę weryfikacji efektu uczenia się

**Należy wykorzystać poniższe kryteria oceny stopnia osiągniętych przez studenta efektów uczenia się

Należy wykorzystać poniższe kryteria oceny stopnia osiągnięcia przez studenta efektu uczenia się:

- 5.0 – efekt uczenia się został osiągnięty bez zastrzeżeń
- 4.5 – efekt uczenia się został osiągnięty z pojedynczymi brakami/błędami
- 4.0 – efekt uczenia się został osiągnięty z nielicznymi brakami/błędami
- 3.5 – efekt uczenia się został osiągnięty z wieloma brakami/błędami
- 3.0 – efekt uczenia się został osiągnięty z licznymi i istotnymi brakami/błędami
(minimalnie wymagany poziom osiągnięcia efektu)
- 2.0 – efekt uczenia się nie został osiągnięty

Opinia zakładowego opiekuna praktyk na temat pracy studenta (należy uwzględnić opis powierzonych zadań):

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
podpis zakładowego opiekuna praktyk

.....
miejsowość i data

PROTOKÓŁ ZALICZENIA PRAKTYKI ZAWODOWEJ

(wypełnia uczelniany opiekun praktyk)

Na kierunku: Bezpieczeństwo narodowe

Dla naboru: 2021/2022

Poziom kształcenia: studia pierwszego stopnia

Forma kształcenia: stacjonarna

Imię i nazwisko studenta:.....

Nr albumu: .....

Dokumentacja praktyk pod względem ilościowym i jakościowym

(1) Dziennik Praktyk	zaliczono	brak zaliczenia
(2) Sprawozdanie zaakceptowane i podpisane przez zakładowego opiekuna praktyk	zaliczono	brak zaliczenia
(3) Karta weryfikacji efektów uczenia się (ocena wystawiona przez zakładowego opiekuna praktyk)	zaliczono	brak zaliczenia ocena:.....
(4) Samoocena studenta	zaliczono	brak zaliczenia

Ocena wystawiona na podstawie wymaganych dokumentów przez uczelnianego opiekuna praktyk:

.....

Biała Podlaska, dnia: .....

Podpis uczelnianego opiekuna praktyk:.....